

ГОБ
проект

Проект
«Гендерно
орієнтоване
бюджетування
в Україні»

Реалізація гендерно- орієнтованого бюджетування на місцевому рівні у 2015 році

22.06.16 р.

ГОБ ПРОЕКТ

- *Здійснюється за фінансування Шведської Агенції Міжнародного Співробітництва та Розвитку, основний партнер - Міністерство фінансів України*
- *Період впровадження: 2014-2018*

Кінцева мета проекту:

Сприяння підвищенню економічної ефективності і результативності видатків бюджету, що враховують потреби обох статей

Основні етапи проекту

Етап 1 (2014-2015) Початкова робота щодо впровадження гендерно-орієнтованого бюджетування в пілотних галузевих міністерствах і областях

Етап 2 (2016) Впровадження та апробація результатів пілотної роботи з ГОБ

Етап 3 (2017) Врахування ґендерно-орієнтованого аспекту в бюджетному процесі на державному на місцевому рівнях

Етап 4 (2018) ГОБ впроваджено в Україні

Робота з галузевими міністерствами

Міністерство соціальної політики України

**Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів
Здійснення заходів, передбачених Державною цільовою
програмою протидії торгівлі людьми на період до 2015 року
Державна цільова програма підтримки сім'ї до 2016 року**

Міністерство молоді та спорту України

**Розвиток фізичної культури, спорту вищих досягнень та резервного
спорту
Здійснення заходів державної політики з питань молоді та
державна підтримка молодіжних та дитячих громадських організацій**

2016 рік

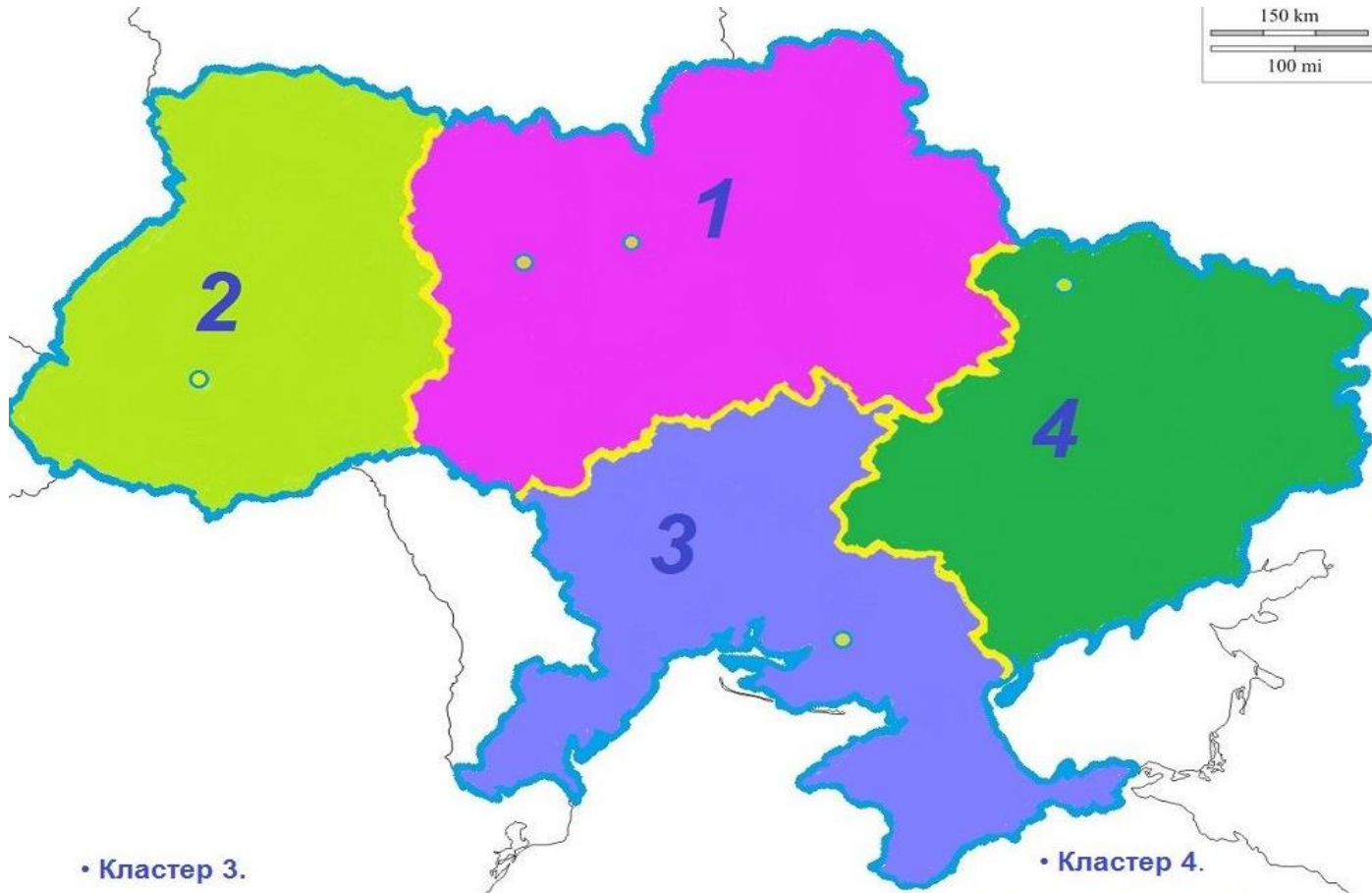
Міністерство освіти і науки України

Міністерство охорони здоров'я України

Робота з регіонами

1. Тісна співпраця з Департаментом місцевих бюджетів Мінфіну.
2. Результати роботи в Івано-Франківській та Луганській областях, які покладено в основу Проекту.
3. Робота з усіма областями України та м. Києвом впродовж 2014-2018 рр.
4. Кінцева мета – зміни у бюджетах та політиці, а основне – підвищення обізнаності працівників органів влади та безперервна робота з ГОБ.

Кластери

• Кластер 1.

Пілотна область –
Житомирська.

Члени кластеру: місто Київ,
Київська, Чернігівська, Сумська,
Полтавська, Черкаська,
Вінницька області.

Аналіз програм в сфері
охорони здоров'я.

• Кластер 2.

Пілотна область - **Івано-
Франківська.**

Члени кластеру: Волинська,
Рівненська, Львівська,
Тернопільська, Хмельницька,
Чернівецька, Закарпатська
області.

Аналіз програм в сфері
освіти.

• Кластер 3.

Пілотна область – **Херсонська.**

Члени кластеру: Одеська, Миколаївська,
Кіровоградська області, Автономна Республіка Крим та м.
Севастополь.

Аналіз програм в сфері молодіжної політики та
фізичної культури і спорту.

• Кластер 4.

Пілотна область – **Харківська**

Члени кластеру: Донецька, Луганська, Дніпропетровська,
Запорізька області.

Аналіз програм в сфері соціального захисту та соціального
забезпечення.

Етап 1. Початкова робота щодо впровадження ГОБ у пілотних галузевих міністерствах і областях (2014-2015)

- ◆ Створення робочих груп у пілотних галузевих міністерствах і областях
- ◆ Підвищення спроможності пілотних галузевих міністерств, областей та Міністерства фінансів у сфері ГОБ
- ◆ Гендерний аналіз вибраних програм, що фінансуються з бюджету пілотних галузевих міністерств і областей

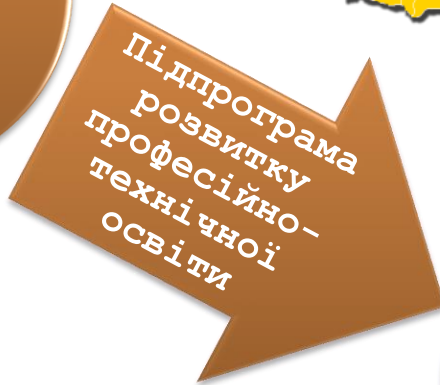
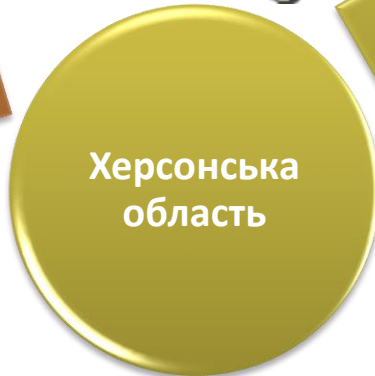
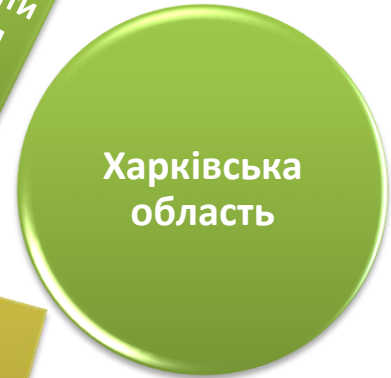
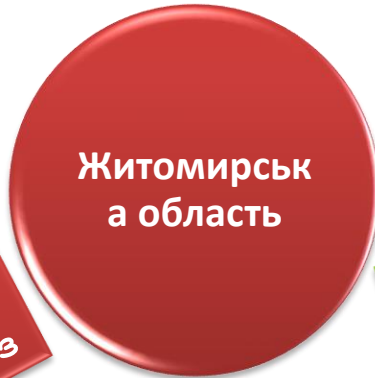
**Міністерство соціальної політики
Міністерство молоді та спорту**

2014–2015 рр.

2016 рік

Міністерство соціальної політики України

Міністерство молоді та спорту України

Міністерство освіти і науки України

Міністерство охорони здоров'я України

Кінцеві результати впровадження Проекту:

- *Пілотні галузеві міністерства впроваджують ГОБ у бюджетний процес на державному рівні;*
- *Обласні органи влади та органи влади Києва і Севастополя впроваджують ГОБ у бюджетний процес на місцевому рівні;*
- *Міністерство фінансів впроваджує ГОБ на державному і місцевому рівнях;*
- *Відповідні суб'єкти беруть активну участь у процесі ГОБ і підтримують його.*

Гендерна рівність означає рівність у різноманітності, спрямована насамперед на врахування практичних потреб та інтересів кожної людини, не залежно від її статі.

Я не роблю виключень,
Я ставлюсь до всіх однаково!

Гендерний бюджет - (*гендерно-чутливий/гендерно-орієнтований бюджет, GRB*) – це фінансово-економічний аналіз доходів і витрат держави; сукупність різних інструментів, механізмів, процесів та інститутів, об'єднаних загальною метою – зробити гендерний підхід одним з обов'язкових принципів у політиці й економіці.

Гендерний бюджет

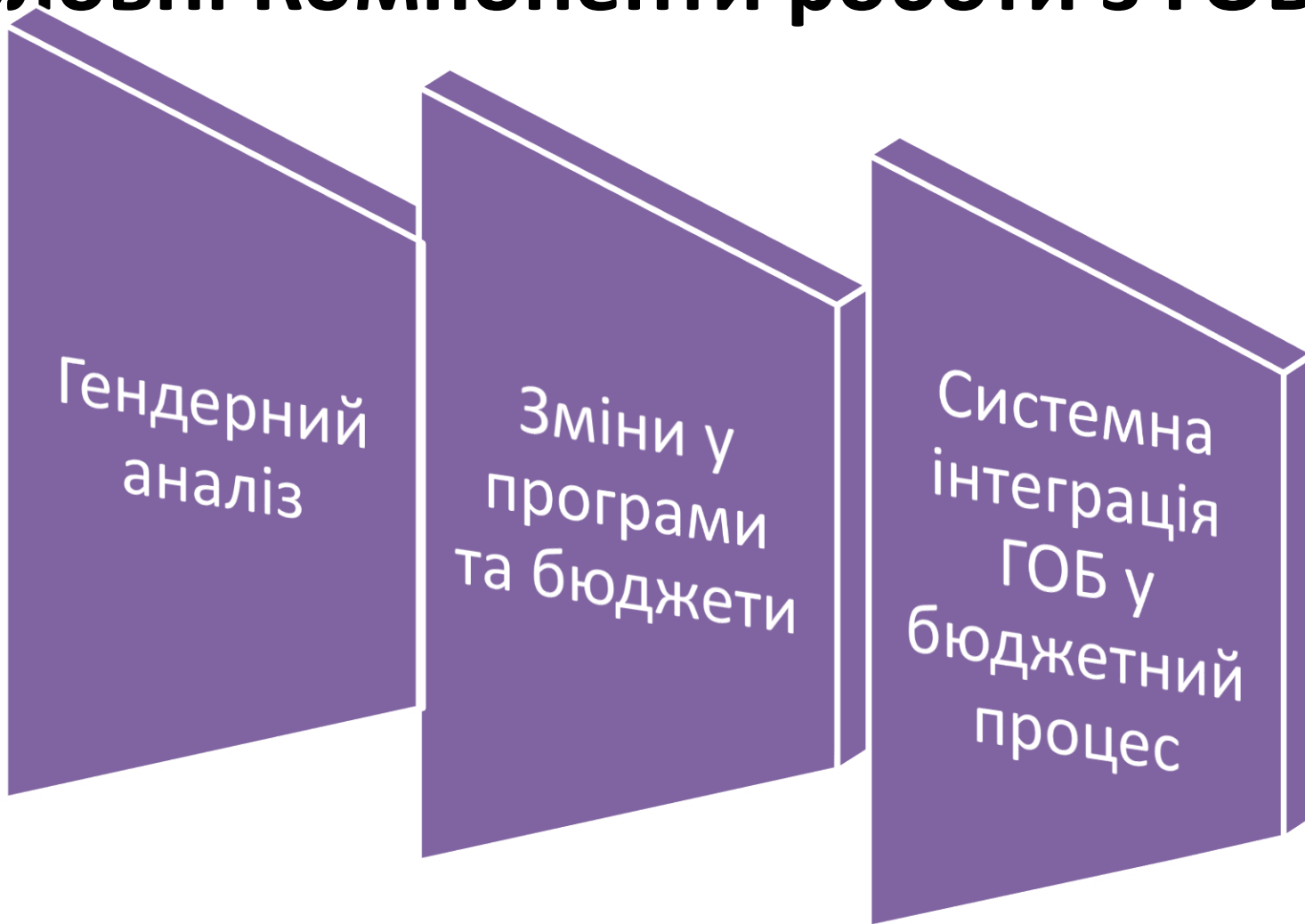
передбачають складання окремих бюджетів для жінок або чоловіків; вони також не націлені виключно на те, щоб збільшити витрати на жіночі програми

передбачають розподіл бюджетних коштів між чоловіками і жінками у співвідношенні 50:50. Адже такий розподіл означає «порівну», але іноді не по справедливості

Гендерний бюджет сприяє:

- підвищенню якості послуг для населення, оскільки вибудовуються чіткі орієнтири на конкретного споживача;
- підвищенню темпів економічного розвитку і скороченню бідності;
- ефективному використанню ресурсів.

Головні Компоненти роботи з ГОВ

Основні кроки аналізу щодо ГОБ

Крок 1

- **Визначення гендерних проблем у галузі: аналіз ситуації**

Крок 2

- **Вихідні дані: Збір інформації про програми ви хочете проаналізувати**

Крок 3

- **Проведення гендерного аналізу програм/заходів/послуг**

Крок 4

- **Проведення гендерного аналізу відповідних бюджетних видатків**

Крок 5

- **Формування цілей та рекомендацій з посилення рівності**

Перехід від гендерного аналізу до змін у бюджетах і політиці

Крок 6

- Внесення змін до політики і бюджетів

Крок 7

- Моніторинг і оцінка

Гендерно-чутлива політика (комплексний гендерний підхід)

– полягає у врахуванні інтересів та досвіду різних груп жінок та чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Головний принцип врахування гендерного підходу:

- Всі стратегії, політики, програми та бюджети мають соціальні та гендерні наслідки і впливи.
- Одним із дієвих інструментів впровадження гендерно-чутливого підходу є **гендерне бюджетування**.

Компонент 1.

Гендерний бюджетний аналіз

- Це – **аналіз** програм, що фінансуються з бюджету **та оцінка** того наскільки їх заходи задовольняють потреби різних груп жінок та чоловіків.

Результат гендерного бюджетного аналізу:

- Це – рекомендації щодо вдосконалення програм, які фінансуються з бюджету, а також бюджетної та галузевих політик.

Компонент 1.

Гендерний бюджетний аналіз

Головні питання гендерного бюджетного аналізу:

- Який вплив бюджетні заходи та відповідна політика здійснюють на гендерну рівність?
- Бюджетні заходи (бюджет) посилюють чи послаблюють гендерну рівність?
- Бюджетні заходи (бюджет) гендерно-нейтральні чи гендерно-чутливі?

Зміни у бюджетах і політиці

- Зміни розуміння головної цілі розподілу та використання бюджетних коштів
- Бюджетна політика має бути спрямована на кінцевого отримувача послуг
- Реструктуризація доходів
- Важливість наявності статистики

Результати роботи робочих груп з реалізації проекту в пілотних регіонах у 2015 році

Івано-Франківська область

Програма розвитку освіти Івано-Франківщини
на 2008-2015 рік, з якої відібрано:

1. Підпрограма розвитку професійно-технічної освіти
2. Підпрограма розвитку позашкільних навчальних закладів

Кількість професійно-технічних навчальних закладів – 19:

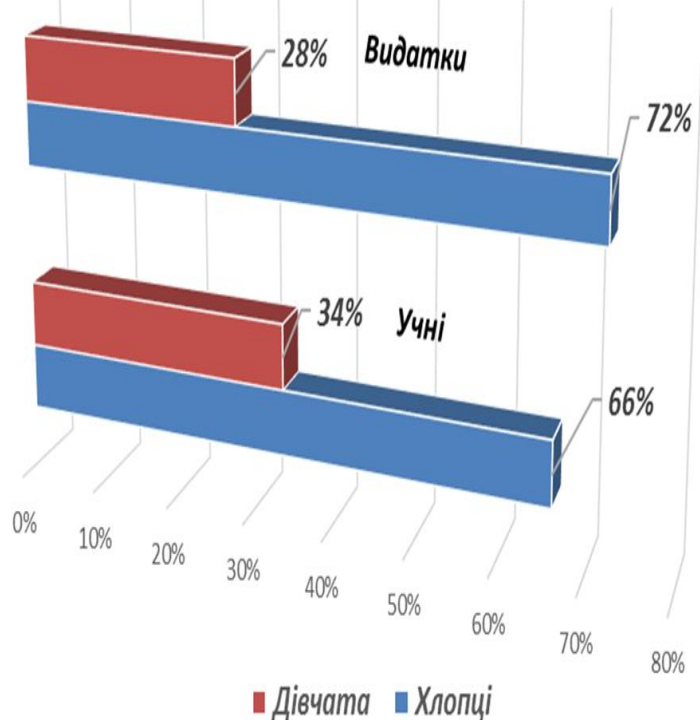
- 9194 учнів, з яких 66,2% хлопців, 33,8% - дівчат
- 62% дітей із сільської місцевості, 38% - міської
- % охоплення профтехосвітою 14% (серед осіб віком від 15 до 18 років)
- 58,5% всіх учнів навчаються за двома галузями: “Промисловість” (35,4%) і “Будівництво” (23,1%)
- Причому, частка хлопців серед них становить 79%

Контингент учнів

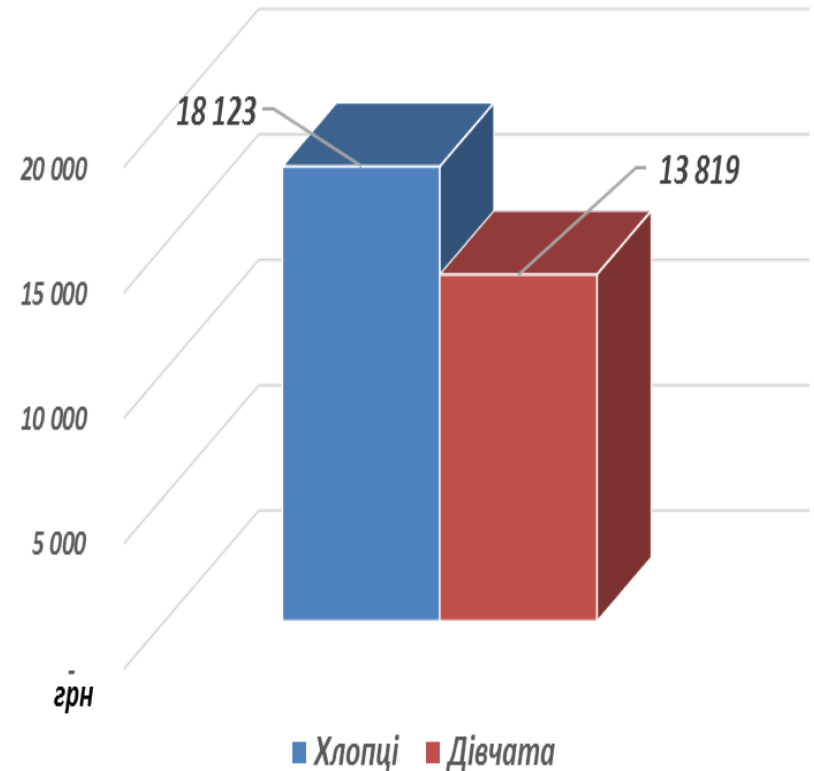
Кількість учнів всього	Хлопці						Дівчата					
	Разом		в тому числі				Разом		в тому числі			
			село		місто				село		місто	
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
9194	6091	66,2	3643	59,8	2448	40,2	3103	33,8	2062	66,5	1041	33,5

Статева структура учнів ПТНЗ та видатки бюджету на їх утримання

Хоча дівчата складають 34% учнів у закладах профтехосвіти, на їхнє навчання спрямовується лише 28% бюджету

Видатки у розрахунку на 1 учня

Працевлаштування випускників ПТНЗ

Загалом працевлаштувалось **60,8%** випускників,

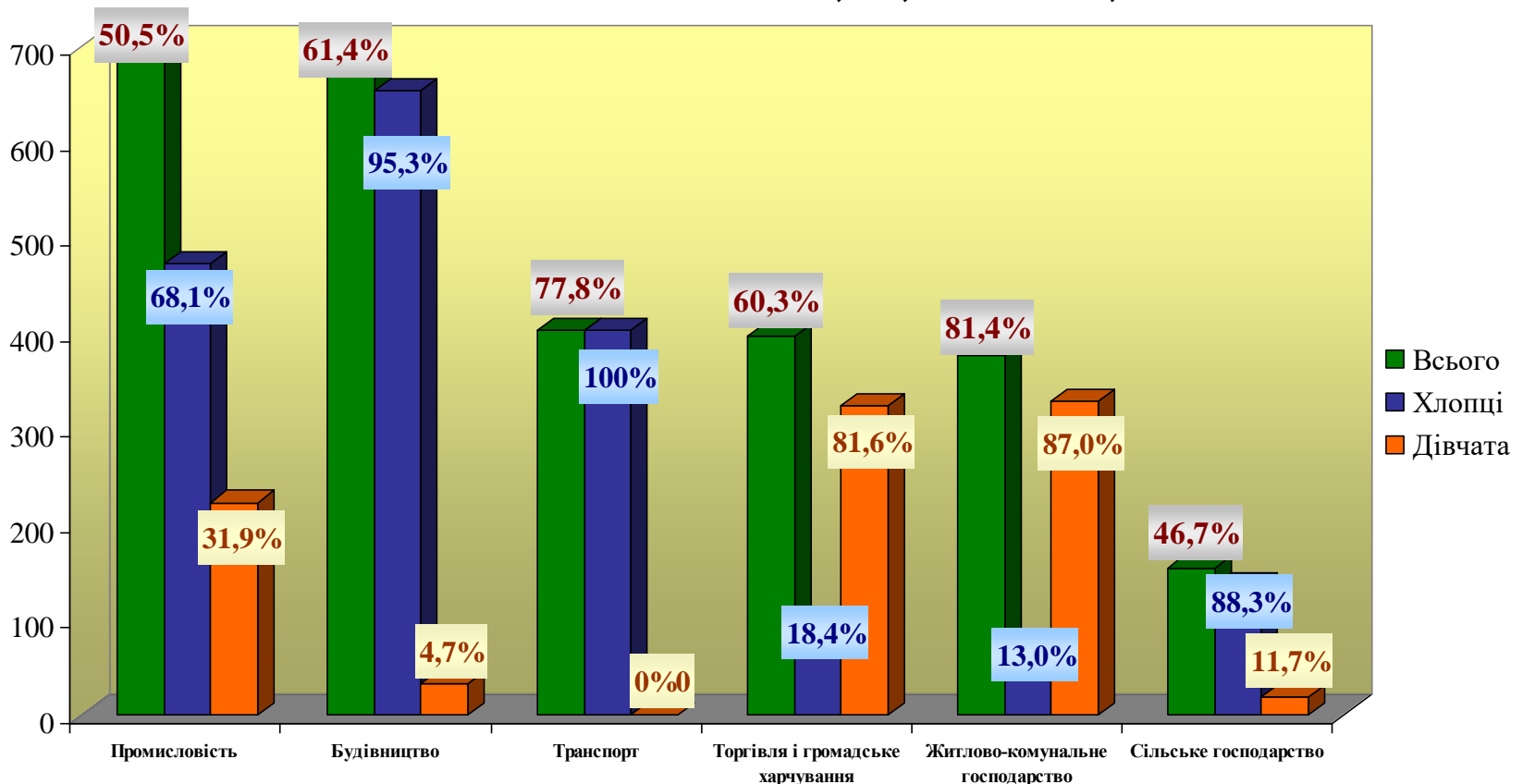
з них хлопці – **66,0%**, дівчата – **34,0%**

За напрямком “Промисловість” працевлаштовано **50,5%** випускників, причому

хлопців – **68,1%**, дівчат – **31,9%**

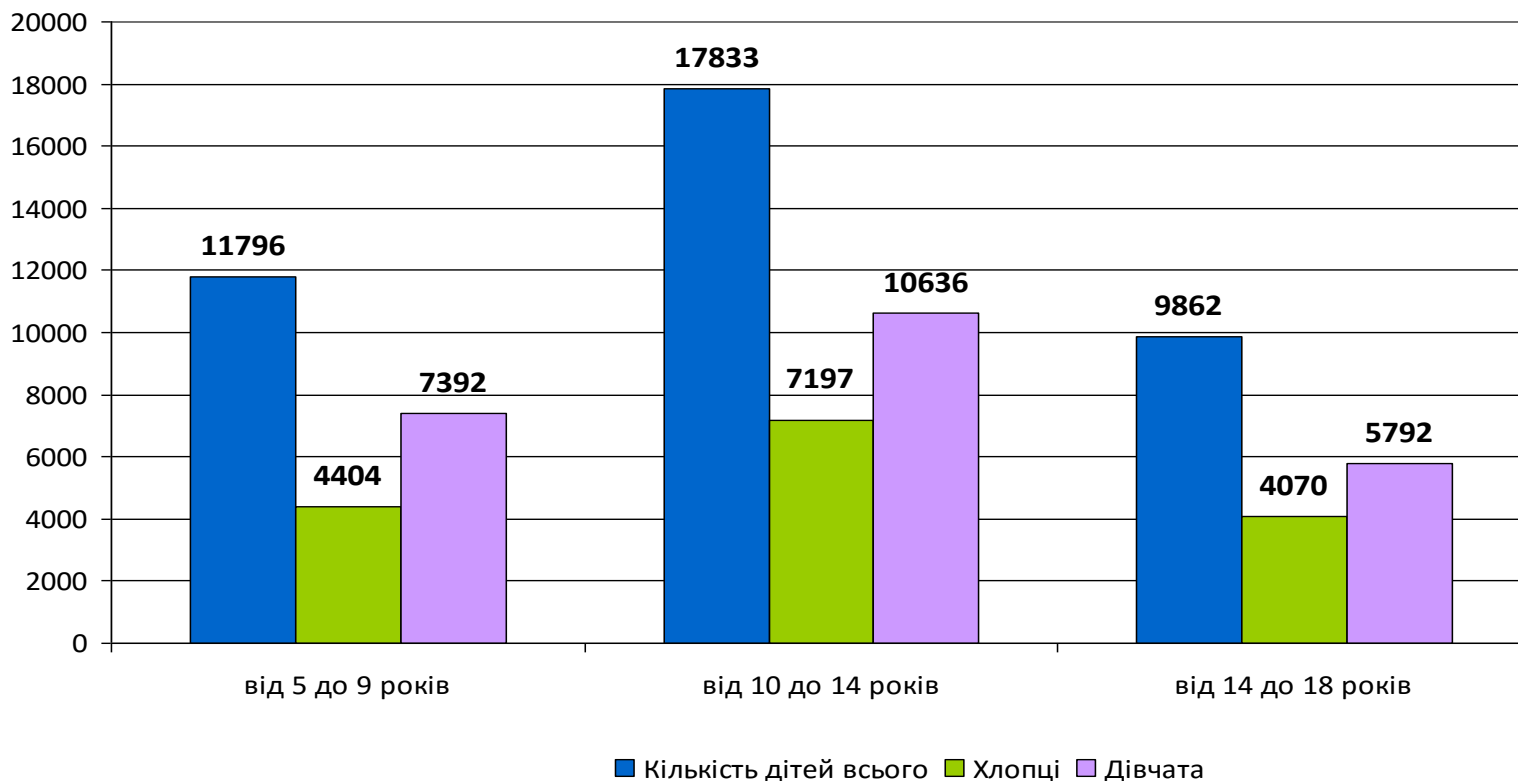
“Будівництво” – **61,4%** випускників, з них

хлопців – **95,3%**, дівчат – **4,7%**

Вікова структура учнів у позашкільних закладах освіти

- 49 позашкільних навчальних закладів освіти, в яких навчається 39491 учень, з яких **39,7% хлопців, 60,3% - дівчат**
- % охоплення позашкільною освітою **27,3%** (від загальної кількості учнів ЗОШ)
- Найбільша кількість дітей у віковій категорії від 10 до 14 років – **45%**
- Найвищий відсоток відтоку дітей у віковій категорії від 14 до 18 років, особливо серед дівчат – **в 1,8 рази**
- Питома вага учнів із сільської місцевості коливається від **37,5% (2013р)** до **39,7% (2014р)**

60% бюджетних коштів на позашкільну освіту витрачається на дівчат, а 40% - на хлопців

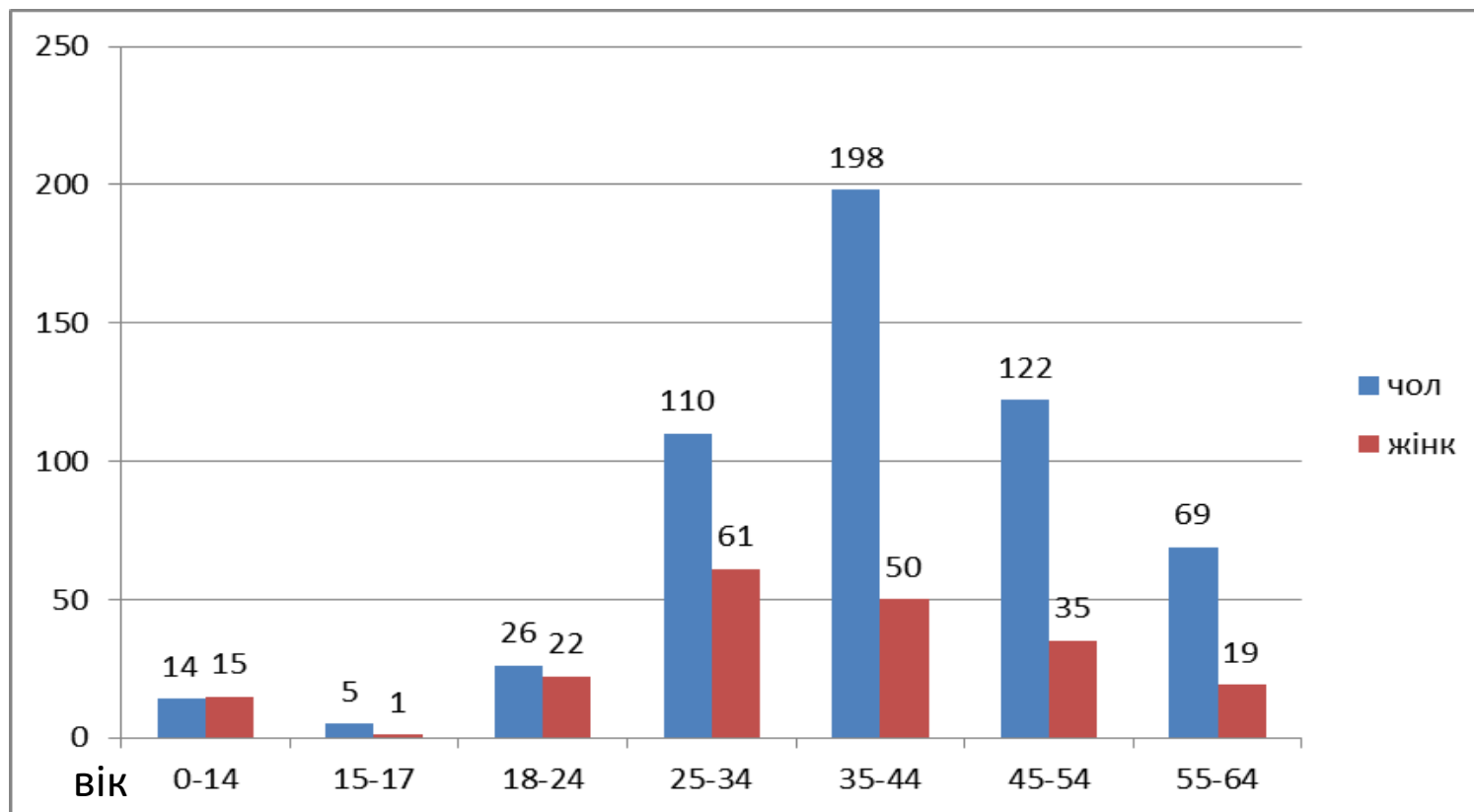
Напрями роботи гуртків	Кількість гуртків	Всього осіб	Видатки на 1 особу, грн	Хлопці		Дівчата		Видатки, всього тис.грн.
				осіб	Видатки в тис.грн.	осіб	Видатки в тис.грн.	
Науково-технічний	564	8102	1025	4141	4244,5	3961	4060,0	8304,5
Еколого-натуралістичний	373	5444	1180	2181	2573,6	3263	3850,3	6423,9
Туристсько-краєзнавчий	412	6897	1760	3375	5940,0	3522	6198,7	12138,7
Художньо-естетичний	1083	15853	1250	4629	5786,2	11224	14030,0	19816,2
Інші	222	3195	705	1345	948,0	1850	1304,0	2252,0
Всього	2654	39491		15671	19492,3	23820	29443,0	48935,3

Житомирська область

1. Цільова соціальна програма протидії захворюванню на туберкульоз до 2016 року
2. Комплексна програма боротьби з онкологічними захворюваннями на період до 2016 року

Співвідношення чоловіків і жінок, хворих на туберкульоз, за віковими групами, осіб

Захворювання на туберкульоз більш поширене серед чоловіків (72%), ніж серед жінок (28%)

Вартість лікування різних категорій хворих на туберкульоз:

Для вперше виявлених хворих:

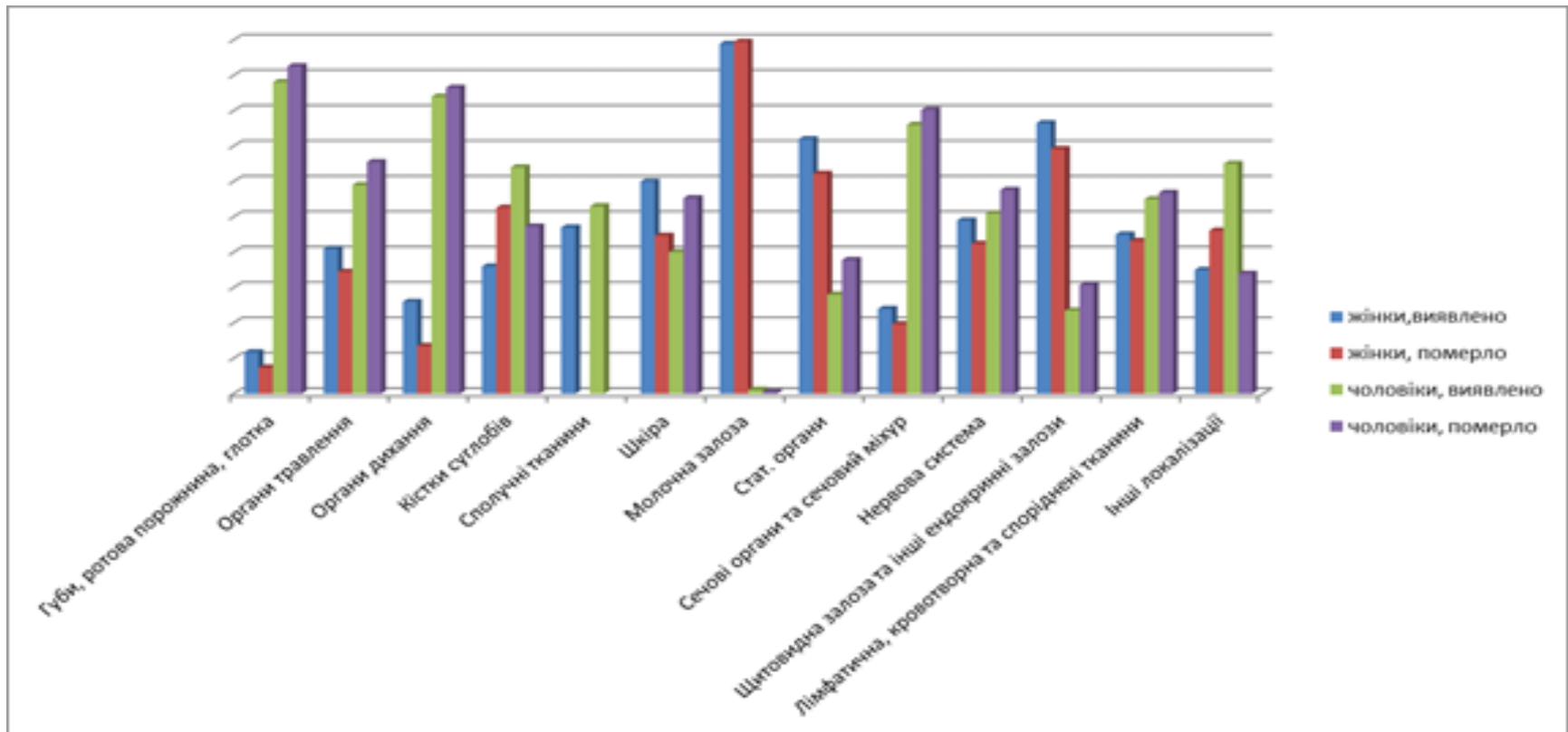
- Вартість ліжка-дня - 223,54 грн.,
- На місяць вартість перебування у стаціонарі – 6706,20 грн.
- Тривалість лікування хворих – 6-12 місяців;
- Вартість залежно від особливостей перебігу захворювання **від 40 237,20 грн. до 80 474,40 грн.;**
- Вартість курсу протитуберкульозних препаратів - **300-600 грн.;**
- середня вартість лікування однієї особи становить **40237,20 грн.**

Для хіміорезистентних хворих:

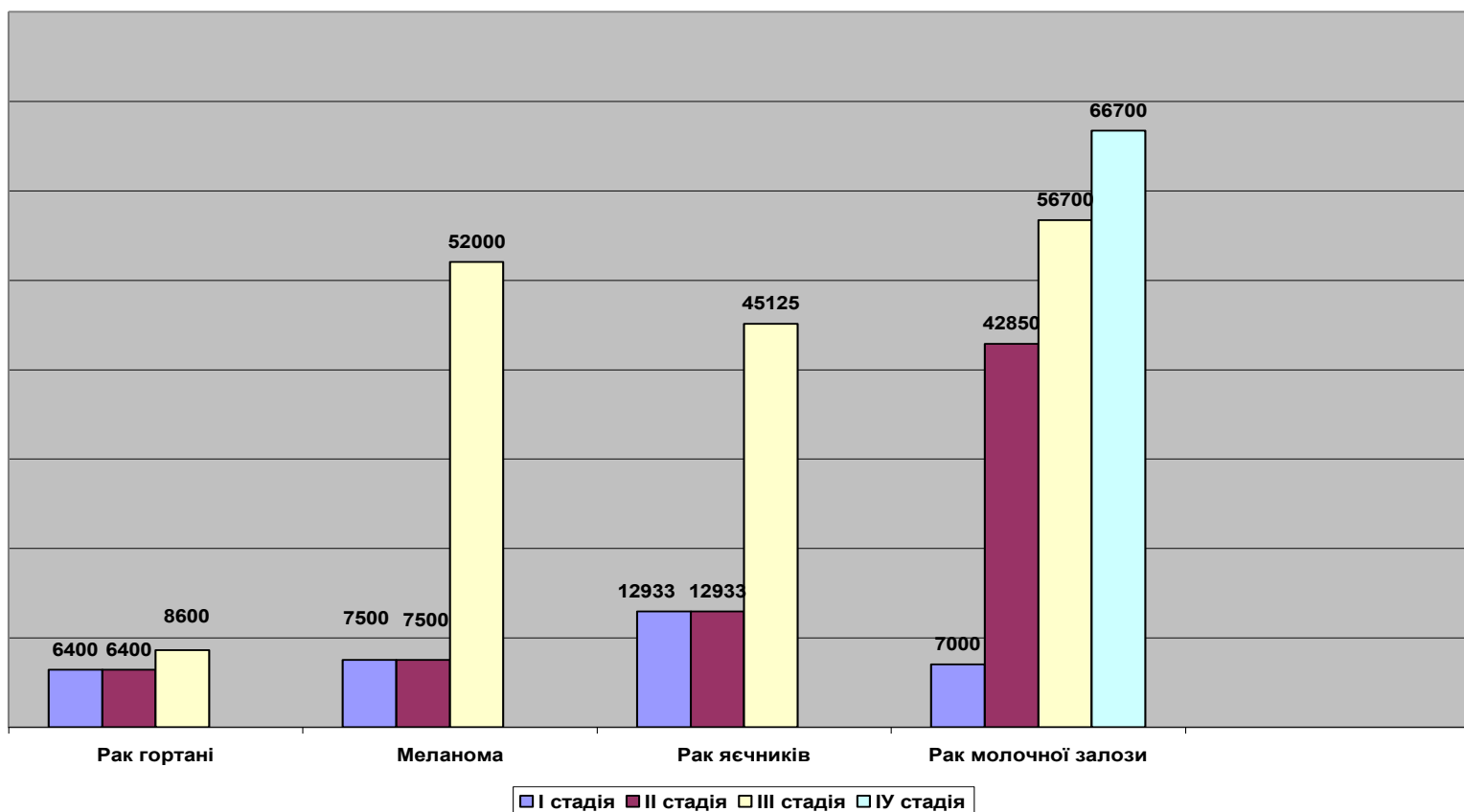
- Вартість ліжка-дня – 264,37 грн.;
- На місяць вартість перебування у стаціонарі – 7931,10 грн.
- Тривалість лікування хворого – 20 місяців;
- Вартість на одну особу **складає 158 622 грн.**
- Вартість курсу протитуберкульозних препаратів - **30,0 – 60,0 тис. грн.**
- вартість лікування випадків туберкульозу, ускладнених хіміорезистентністю, **у чотири рази більша**, порівняно із вперше виявленими випадками.

Співвідношення кількості жінок та чоловіків, у яких виявлено онкозахворювання із тими, які померли від онкозахворювань

5-річна виживаність чоловіків, хворих на злоякісні новоутворення, склала 33,7 %, а серед жінок – 55,9 %.

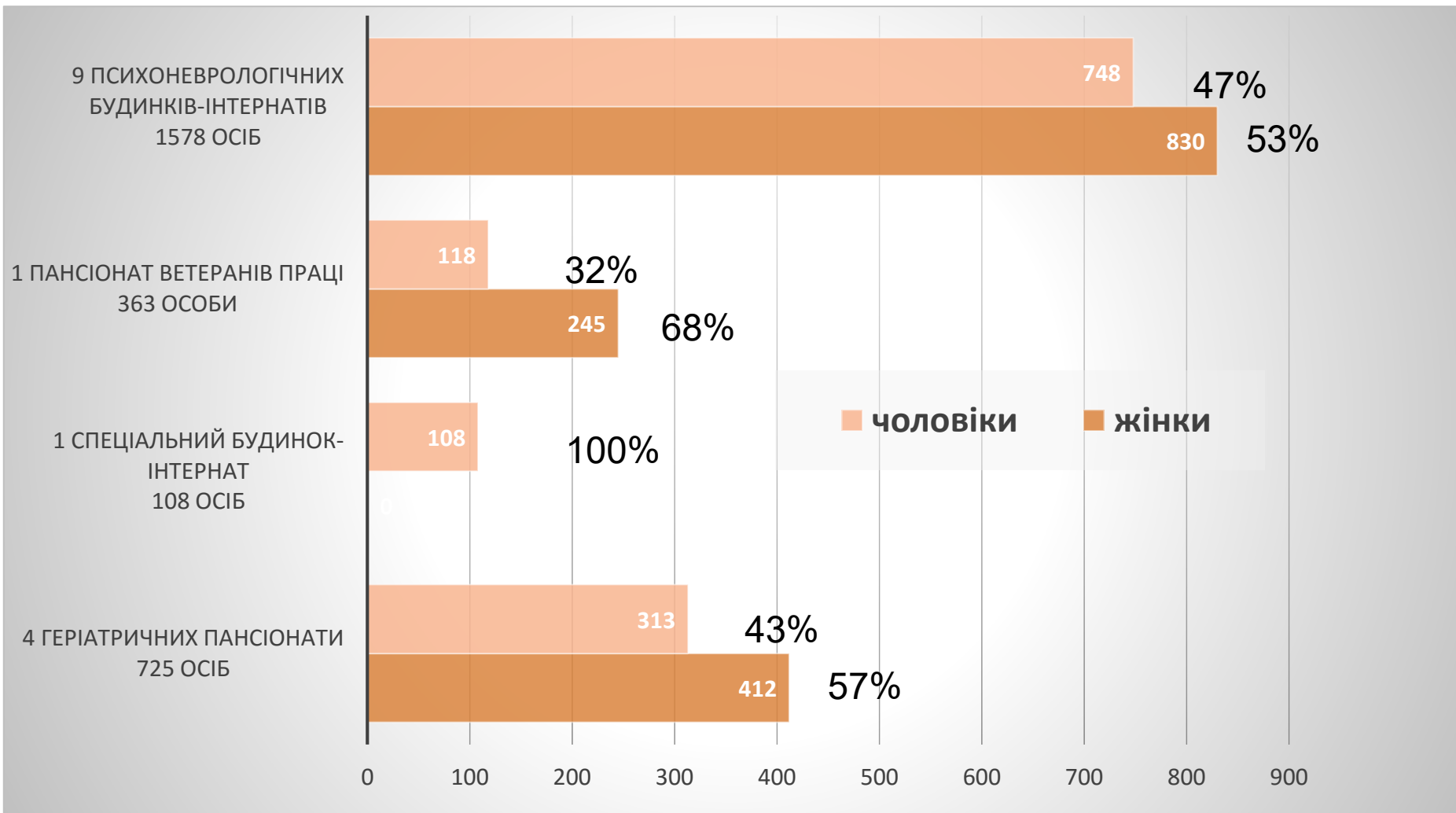
Вартість лікування окремих онкозахворювань на різних стадіях

Харківська область

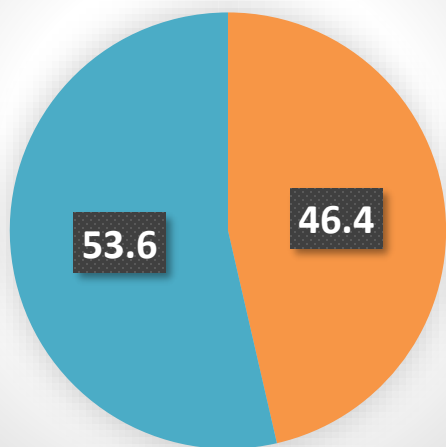
1. Надання соціальних та реабілітаційних послуг громадянам похилого віку, інвалідам, дітям-інвалідам в установах соціального обслуговування
2. Заклади і заходи з питань дітей та їх соціального захисту

Охоплення соціальним обслуговуванням підопічних у 15 будинках-інтернатах для дорослих

Будинки-інтернати для дорослих

Витрати на підопічних будинків-інтернатів для дорослих (%)

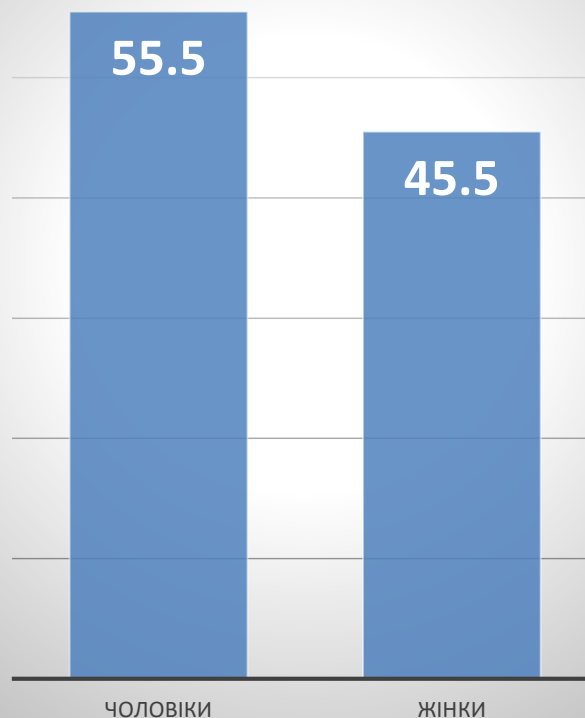
■ Чоловіки
■ Жінки

Витрати на одного підопічного в 2014 році склали 40,3 тис.грн.

Витрати на одну жінку 43,2 тис.грн.

Витрати на одного чоловіка 37,4 тис.грн.

Надходження з Пенсійного фонду(%)

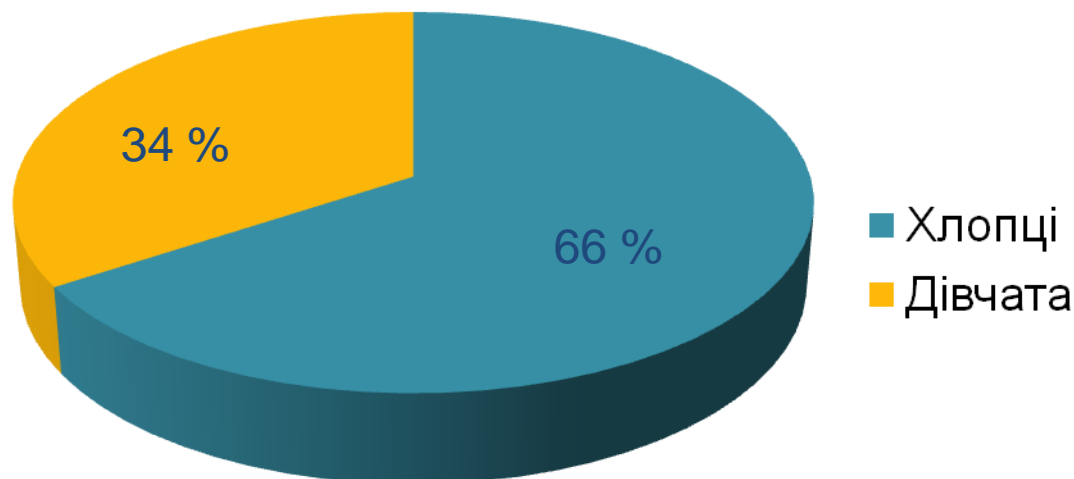

Жінки становлять більшу частку підопічних

Більше грошей надходить від чоловіків
=
жінки в середньому мають нижчі пенсії

Мешканці Харківського обласного соціального гуртожитку за весь період існування

- 52 дівчини
- 100 хлопців

1. Більшість дітей в соціальних гуртожитків становлять хлопці (66%);
2. Хлопці залишаються в соціальних гуртожитках довше;
3. Різні потреби із соціальної адаптації в хлопців та дівчат (дівчата прагнуть знайти роботу, а хлопці віддають перевагу утворенню власної сім'ї), що потребує різного підходу з боку соціального працівника в наданні їм допомоги.

Херсонська область

1. Програма розвитку фізичної культури і спорту на 2013-2017 роки, в частині забезпечення розвитку дитячо-юнацького спорту.
2. Програма «Молодь Херсонщини» на 2011-2015 роки.

Кількість учнів у дитячо-юнацьких спортивних школах

	Кількість шкіл	Кількість учнів, всього	у т.ч.	
			хлопці (%)	дівчата (%)
Комунальна власність	30	10910	68,6	31,4
ФСТ «Динамо»	1	164	73,8	26,2
ФСТ «Колос»	3	1017	80,9	19,1
ФСТ «Спартак»	5	1364	63,9	36,1
ФСТ «Україна»	5	951	82,6	17,3
Всього шкіл	44	14406	73,3	26,7

1. Хлопці складають **73,3%** загальної кількості користувачів послуг (10,6 тис. осіб), дівчата - **26,7 %** (3,8 тис. осіб);
2. Відсоток охоплення населення відповідної вікової категорії області (віком 6-24 роки) послугами ДЮСШ склав **6,6** відсотка
3. Переважна більшість користувачів послуг ДЮСШ мешкає у містах – **73,6%**, учні із сільської місцевості – **26,4%**.

Кількість медалей, отриманих спортсменами області на офіційних міжнародних змаганнях

Види спорту	чоловіки	жінки
Олімпійські види спорту	10	17
Баскетбол		1
Бокс	3	
Боротьба вільна		2
Важка атлетика		5
Веслування академічне	5	1
Легка атлетика	2	3
Стрільба з лука		5
Неолімпійські види спорту	18	15

1. Спортсменами області на офіційних міжнародних змаганнях по олімпійських видах спорту отримано 27 медалей, з яких 17 медалей вибороли жінки (63%), 10 – чоловіки (37%).
2. По неолімпійських видах спорту результативність жінок і чоловіків практично рівна: чоловіків – 54,5%, жінок 45,5%, при тому, що загальна кількість чоловіків, які займаються неолімпійськими видами спорту склала 77,6% (1058 осіб) від загальної кількості, а жінок лише 22,4% (306 осіб)

Загальні показники проведених молодіжних заходів у 2014 році

Переважаюча активність у проведених заходах учасників жіночої статі (61,5 % від загальної їх кількості).

Водночас, при проведенні заходів, спрямованих на утвердження патріотизму, духовності, моральності та формування загальнолюдських життєвих принципів щороку переважали учасники чоловічої статі (67,4 %).

Поставлена ціль програми	Кількість заходів	Обсяг фінансування (тис.грн)	Всього учасників (тис.осіб)	в тому числі			
				жінки		чоловіки	
				тис.осіб	%	тис.осіб	%
Створення умов для інтелектуального самовдосконалення	19	143,0	4,4	3,2	72,9	1,2	27,7
Утвердження патріотизму, духовності, моральності	17	41,5	2,9	1	32,6	1,9	67,4
Формування та пропаганда здорового способу життя	8	14,7	4,8	3,2	67,1	1,6	32,9
Створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді	8	24,0	0,9	0,6	66,3	0,3	33,7
Всього	56	130,2	13,0	8,0	61,5	5,0	38,5

Загальні показники проведених заходів

Роки	Кількість проведених заходів	Кількість учасників					Середня вартість заходу, грн.
		Всього, у т. ч.	Чоловіки		Жінки		
			осіб	%	осіб	%	
2013 рік	56	13503	5240	38,8	8263	61,2	1683
2014 рік	32	10991	4820	43,8	6171	56,2	2657

Аналіз вартості заходів свідчить, що переважають заходи, які не є особливо затратними.

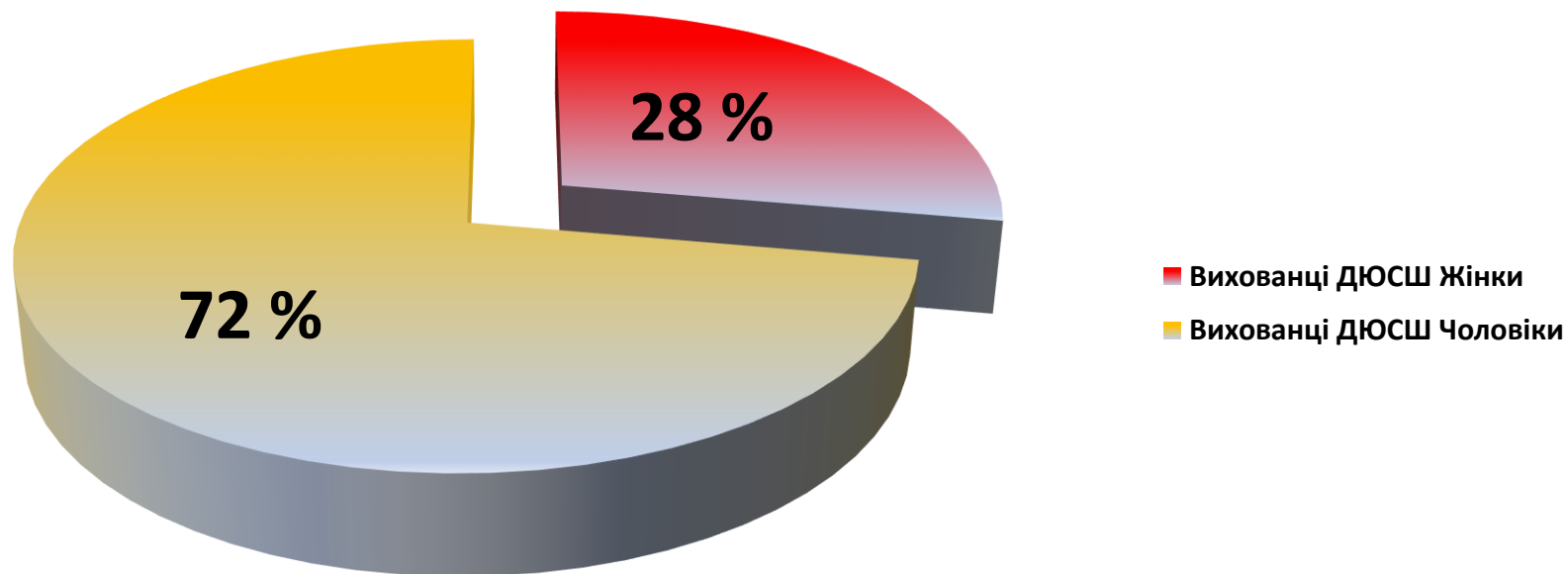
Кількість заходів, де витрати на одного учасника становила від 1 до 100 гривень, склала 79% від їх загальної кількості (44 заходи), від 101 до 300 гривень – 14% (8 заходів), 301-400 гривень – 5% (3 заходи), і лише один фестиваль проведений з витратами на 1 особу в 1000грн.

м. Київ

1. Програма забезпечення соціальними послугами стаціонарного догляду з наданням місця для проживання дітей з вадами фізичного та розумового розвитку.
2. Програма забезпечення діяльності дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Статева структура учнів ДЮСШ м. Києва

Аналіз спортивних досягнень хлопців та дівчат в різних видах спорту порівняно із загальною кількістю хлопців та дівчат в цих видах спорту чітко показує вищу ефективність серед дівчат стосовно виграних призових місць

Середні видатки на 1 учня ДЮСШ в розрізі видів спорту

Найбільше витрачається на:

	Вид спорту	Всього	Жінки	%	Чоловіки	%	Всього видатків	на 1 учня
1	таеквондо ІТФ	194	50	26%	144	74%	1860,46	9,59
2	автомобільний спорт	84	2	2%	82	98%	805,43	9,59
3	фігурне катання	444	336	76%	108	24%	4013,27	9,04
4	кінний спорт	40	34	85%	6	15%	330,25	8,26
5	танці на візках	17	6	35%	11	65%	136,8	8,05
6	підводний спорт	278	98	35%	180	65%	1783,24	6,41
7	велоспорт БМХ	65	11	17%	54	83%	403	6,20
8	більярдний спорт	47	11	23%	36	77%	277,56	5,91
9	лижні гонки	35	15	43%	20	57%	199,3	5,69
10	мотоспорт	39	1	3%	38	97%	217,42	5,57

Найменше витрачається на:

	Вид спорту	Всього	Жінки	%	Чоловіки	%	Всього видатків	на 1 учня
1	гімнастика естетична	58	58	100%	0	0%	39,65	0,68
2	кікбоксинг	237	30	13%	207	87%	215,7	0,91
3	волейбол	722	358	50%	364	50%	760,39	1,05
4	регбі	444	89	20%	355	80%	490,11	1,10
5	тайландський бокс	244	32	13%	212	87%	286,11	1,17
6	українська боротьба на поясах	108	7	6%	101	94%	147	1,36
7	баскетбол	1247	350	28%	897	72%	1878,53	1,51
8	плавання синхронне	84	84	100%	0	0%	130,77	1,56
9	спортивна аеробіка	90	45	50%	45	50%	161,28	1,79
10	пауерліфтинг	62	16	26%	46	74%	116,66	1,88

Контингент підопічних будинку-інтернату

Показники	Всього	Чоловіча стать		Жіноча стать	
		чол.	%	чол.	%
Кількість осіб, що обслуговуються, за віком:	301	161	53,5%	140	46,5%
від 4 до 7 років	2	2	100,0%	0	0,0%
від 7 до 10 років	22	15	68,2%	7	31,8%
від 10 до 14 років	46	32	69,6%	14	30,4%
від 14 до 18 років	67	36	53,7%	31	46,3%
від 18 до 35 років	164	76	46,3%	88	53,7%

Будинки-інтернати завантажені лише на 60%, тому можна припустити, що зазначені установи не є привабливими для сімей, які виховують дітей з вказаними вадами.

Підопічні інтернату різного ступеню захворюваності (шизофренія, синдром Дауна, епілепсія, проблеми із мовленням) займаються в спільних групах.

Аналіз контингенту , що обслуговується за типом сім'ї

Показники	Всього	Інтернат для хлопців		Інтернат для дівчат	
		чол.	%	чол.	%
Кількість осіб, що обслуговуються	301	161	100,0%	140	100,0%
- з не повної сім'ї:	66	43	26,7%	23	16,4%
<i>мають тільки маму</i>	55	37		18	
<i>мають тільки батька</i>	11	6		5	
- з повної сім'ї	146	79	49,0 %	67	47,9%
- сиріт або позбавлених батьківського піклування	89	39	24,3%	50	35,7%

49% хлопців та 48% дівчат в інтернаті з повних родин.

27% хлопців походять з неповних сімей та 24% хлопців – це сироти або позбавлені батьківської опіки.

16% дівчат походять з неповних сімей та 36% дівчат – це сироти або позбавлені батьківської опіки.

Серед дітей з неповних сімей лівова частина має лише маму: 86% хлопців та 78% дівчат

**Проект «Гендерно
орієнтоване
бюджетування в Україні»**

01001, Україна, Київ,
вулиця Басейна 21 А, 6-й офіс
Тел. +38044 234 96 00
Факс +38044 234 70 90
www.grbproject.org